

Lp Karmen Joller
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie: 02.03.2026 nr 1.2-2/100-11

Meie: 18.03.2026 nr 1-14/RE/7711-1

Arvamus ravikindlustuse seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse (psühhiaatria saatekiri, e-konsultatsioon ja erialata arstid) eelnõu kohta

Austatud minister Karmen Joller

Tänan, et esitasite ravikindlustuse seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse (psühhiaatria saatekiri, e-konsultatsioon ja erialata arstid) eelnõu arvamuse avaldamiseks ka Tartu Ülikoolile. Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkond esitab eelnõu osas alljärgnevad tähelepanekud ja ettepanekud.

1. Eelnõu kohaselt täiendatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) § 3 lõiget 2 teise ja kolmanda lausega, mille tulemusena oleks § 3 lõike 2 sõnastus edaspidi järgmine:

„Tervishoiutöötaja võib osutada tervishoiuteenuseid selle omandatud kutse või eriala piirides, mille alusel ta on registreeritud tervishoiukorralduse infosüsteemis. Arsti, kes ei ole omandanud eriala ja ei õpi residentuuris, tervishoiuteenuste osutamise ulatuse määrab tervishoiuteenuse osutaja sõltuvalt tervishoiuteenuse sisust ning arsti pädevusest ja kogemusest. Hambaarsti, kes ei ole omandanud eriala ega õpi residentuuris, võib rakendada eriarstiabi osutamisel käesoleva seaduse § 20 lõike 2 alusel kehtestatud määruses nimetatud erihambaarsti erialal ning tema tervishoiuteenuse osutamise ulatuse määrab tervishoiuteenuse osutaja sõltuvalt tervishoiuteenuse sisust ning hambaarsti pädevusest ja kogemusest.“.

Eelnevast tulenevalt muudetakse eelnõuga erialata arsti õiguslikku staatust tervishoiuteenuse osutamisel. Seejuures annab muudatus tervishoiuteenuse osutajale, kelleks TTKS § 4 kohaselt on nii tervishoiutöötaja kui ka tervishoiuteenust osutav juriidiline isik, õiguse määrata erialata arsti kui tervishoiutöötaja tervishoiuteenuse osutamise ulatus sõltuvalt teenuse sisust ning arsti pädevusest ja kogemusest. See nihutab olulise vastutuskooorma tervishoiuteenuse osutajale, kes võib tööjõupuuduse, majanduslike kaalutluste või töökorralduslike vajaduste tõttu anda erialata arstile ülesandeid, mis ületavad tema ettevalmistuse, pädevuse või kogemuse.

Võlaõigusseaduse kohaselt vastutab tervishoiuteenuse osutamise eest tervishoiuteenuse osutaja, kelleks, nagu eelpool viidatud, on nii tervishoiutöötaja kui ka tervishoiuteenust osutav juriidiline isik. Kui tööandja määrab arsti tööülesanded subjektiivse hinnangu alusel, võib ühtlasi tekkida olukord, kus eksimuse korral hakatakse hindama, kas arst oleks pidanud talle antud ülesandest keelduma. See loob olukorra, kus vastutus võib nihkuda ka arstile, kes ei ole omandanud eriala ning kes ei olnud tegelikult pädev talle antud ülesannet täitma. Praktikas võib väiksemates haiglates, valveolukordades või ka perearstikeskustes tekkida olukordi, kus tööandjal võib olla soov panna ilma erialata arst tegema otsuseid, mis eeldavad erialast väljaõpet. Samas, eksimuse korral on keeruline hinnata, kas ülesanne anti õiguspäraselt ja kas erialata arst oleks pidanud sellest keelduma.

Lisaks võib tööandjapõhine arsti pädevuse määramine viia selleni, et eri asutustes kujuneb välja erinev praktika, mis ei ole kooskõlas ühtse kvaliteedistandardi ega patsiendihutuse põhimõtetega.

Ühtlasi ei ole seletuskirjas piisavalt selgitatud selle väga põhimõttelise muudatuse rakendamist ega mõju (sh seoses residentuuriõppesse vastuvõtu ehk riikliku residentuuritellimuse täitmisega). Samuti pole selgitatud muudatuse seost [TTKS § 27 lg-tes 1 ja 2](#) sätestatud registreerimise õigusliku tähendusega.

On oluline, et seadus sätestaks selge ja üheselt mõistetava raamistiku, mis tagab nii patsiendiohutuse kui ka õiguskindluse arstile. Seetõttu toetame lahendust, mille kohaselt võib erialata arst osutada tervishoiuteenuseid üksnes selle kutse piires, mille alusel ta on registreeritud tervishoiukorralduse infosüsteemis, ilma, et oleks lisatud volitus tervishoiuteenuse osutajale teenuse osutamise ulatuse määramiseks. Täiendavalt võiks kaaluda pädevuse sidumist õppekavast lähtuvate ning diplomiga tõendatud kompetentsidega viisil, et ülesandeid antakse üksnes nende kompetentside piires, tagades seeläbi arsti pädevuse hindamisel objektiivsema ja ühtlasema aluse.

2. Lisaks juhin tähelepanu vajadusele tõsta tervishoiutöötajana registreerimiseks nõutava ja Tartu Ülikooli korraldatava arsti, hambaarsti, eriarsti ja erihambaarsti teooria- ja praktikaeksami ning vastavuseksami tasu maksimaalmäära, mis TTKSi kohaselt on hetkel 1000 eurot ([§ 28 lg-d 9 ja 10](#) ning [§ 30 lg 3](#)), ja nende eksamite korraldamist puudutavates sotsiaalministri määrustes kehtestatud eksamitasu suurust ([siin](#) ja [siin](#)), võttes arvesse eksami mahtu (sh lõpueksami mahtu ainepunktides, mis on arsti- ja hambaarstiõppes 5 EAP), elukalliduse tõusu ja arstiõppe ainepunkti hinda (inglisekeelses õppes 220 eurot; [eestikeelses õppes maksimaalne võimalik määr al 26/27. õast 150 eurot](#)). Samuti vajab ülevaatamist eksamite sisuline korraldus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Aune Valk

õppeprorektor

Kristi Kääri

737 6309, kristi.kaari@ut.ee